

DESATERO VÍCEJAZYČNÉ VÝCHOVY

Vícejazyčná výchova je jedinečnou příležitostí, jak dítěti poskytnout neopakovatelnou možnost, osvojit si více jazyků na úrovni mateřštiny.

Pokud jste se rozhodli jít cestou vícejazyčné výchovy, učinili jste jedno z nejdůležitějších a nejlepších rozhodnutí ve svém životě.

V následujícím **DESATERU** najdete základní rady a informace k vícejazyčné výchově.

S naší pomocí si budete umět sami nastavit pravidla tak, aby vícejazyčná výchova fungovala i ve vaší rodině.

OBSAH

	Strana
Pravidlo č. 1 - Přirozenost	3
Pravidlo č. 2 - Volba jazykové strategie	4
Pravidlo č. 3 - Důslednost	5
Pravidlo č. 4 - Vyváženost	6
Pravidlo č. 5 - Pozitivní nastavení	8
Pravidlo č. 6 - Posilování menšinového jazyka	9
Pravidlo č. 7 - Navštěvujte často 'domov'	11
Pravidlo č. 8 - Nevyžadujte bezchybnost	13
Pravidlo č. 9 - Nenechte se znejistět	15
Pravidlo č. 10 - Ignorujte předsudky	18
Desatoro viacjazyčnej výchovy - slovenská verzia na vystrihnutie	20

Vícejazyčná výchova je dar. Toto bych mohla opakovat pořád a pořád...
A ráda vás v tom podpořím.

POJĎME SE SPOLEČNĚ PODÍVAT NA PRAVIDLA,
KTERÁ JSME NAZVALI DESATERO VÍCEJAZYČNÉ
VÝCHOVY.
AŽ SE NA TÉ VAŠÍ CESTĚ VÍCEJAZYČNOSTÍ OBJEVÍ
CO NEJMÉNĚ PŘEKÁŽEK.

Kateřina Spiess-Velčovská,
Vaše průvodkyně vícejazyčnou výchovou

PRAVIDLO Č. 1 PŘIROZENOST

Vícejazyčná výchova je jedinečnou příležitostí, jak dítěti poskytnout neopakovatelnou možnost, osvojit si více jazyků na úrovni mateřštiny. Pokud jste se rozhodli jít cestou vícejazyčné výchovy, učinili jste jedno z nejdůležitějších a nejlepších rozhodnutí ve svém životě.

Ráda bych vás prostřednictvím tohoto Průvodce vícejazyčnou výchovou na té vaší cestě doprovodila a ukázala vám možnosti, které máte.

Jedním ze základních kamenů vícejazyčné výchovy je cítit se ve své situaci co nejlépe – vy i váš partner. Pokud to půjde jakoby samo, pak zprostředkujete svému dítěti mateřštinu co nejpřirozeněji.

PRAVIDLO Č. 2 VOLBA JAZYKOVÉ STRATEGIE

Ve vícejazyčné výchově se každá rodina, každý člen rodiny nachází ve velmi individuální situaci. Je na rodičích vše sladit tak, aby vícejazyčná výchova fungovala.

Jeden z nejdůležitějších bodů je volba správné jazykové strategie.

V bilingvní výchově bývá nejčastější strategií OPOL a strategie místa, další možnost vhodná pro rodiče tří-, čtyř- a vícejazyčných dětí může být strategie časová, tematická nebo situační.

Přípustné jsou také kombinace strategií - pokud mají svůj řád!

Jakou strategii používáte?

Přemýšleli jste někdy nad úpravou nebo dokonce změnou zavedené strategie?

Možná to teď potřeba není, ale je dobré se čas od času nad aktuálností vlastní situace ve vícejazyčné výchově zamyslet.

Poznámka:

Na webu Průvodce jsem zveřejnila video, ve kterém shrnuji jazykové strategie včetně výčtu silných i slabých stránek. Podívejte se na video zdarma.

<https://vicejazycnavychova.cz/vitejte/pruvodce/desatero/>

PRAVIDLO Č. 3 DŮSLEDNOST

Ve vícejazyčné výchově skoro **vždy dojde ke krizím či odmítání jazyka.**

Ať už to jsou chvíle, kdy malé děti zarytě česky nebo slovensky nemluví (nenechte se však zmást, naši mateřštinu dále nasávají!).

Nejčastější období bývá předškolka a mladší školní věk. Děti si všímají okolí (mluví jinak a chtějí zapadnout), jsou ovlivňovány (třeba poznámky, 'proč chodíš do sobotní školy', 'já nemusím'), chtějí se osamostatňovat (vlastní identita) a ještě nedokážou samy sobě vysvětlit benefity plynoucí ze znalosti více jazyků.

Nenechte se vyvést z míry!

Zůstaňte důslední a pokuste se setrvat v nastaveném kurzu. Snažte se hledat pro vztah ke svému dítěti a jeho vztahu k naší mateřštině pozitivní podněty, abyste menšinový jazyk povýšili, zatraktivili...

PRAVIDLO Č. 4 VYVÁŽENOST

Poskytujete dítěti dostatek kvalitních podnětů ve stejném poměru (kvantitativně myšleno)?

Složitá věta, vidíte? **Zjednodušeně řečeno jde o vyváženost.**

Konkrétně je ve vícejazyčné výchově dobré naplánovat čas tak, abyste zajistili stejný poměr jazyků (mluvíme o interaktivitě dítěte vůči vybraným jazykům).

Den má 24 hodin, z toho odečteme čas, kdy dítě spí, a pak si spočítáme aktivní čas, kdy dítě jazyky prožívá, interaguje s námi, s okolím apod. A pak už stačí jen jazyky do časového okna rozdělit.

V případě bilingvní výchovy je to jednoduché, dbejte na poměr 50/50. Pokud vychováváte trilingvně, pak je poměr přibližně 33/33/33 a v případě dalších jazyků se poměr upravíte odpovídajícím způsobem. Sedí vám poměry?

No a pak tady máme známé rčení, že výjimky potvrzují pravidla...

Pokud žijete s miminkem, respektive velmi malým děťátkem, v zahraničí a čeština/slovenština je a bude váš menšinový jazyk, **položte velmi dobrý a pevný základ.**

Dítě musí češtinu/slovenštinu (menšinový jazyk) zažít co nejvíce, tj. co nejkvalitněji a nejpozitivněji v útlém věku.

Sílu naší mateřštiny totiž časem upozadí okolí, což je přirozený vývoj. Rodiče ztrácí svůj vliv a pro nás bude čím dál tím složitější poměr jazyků v běžném životě vyvažovat.

Konkrétní příklad: Pokud jste maminka, která je s dítětkem sama doma a interakci s cizojazyčným tatínkem dítě zažije pouze chvíli ráno a chvíli večer, buďte v klidu. Dítě vnímá jazyk okolí třeba na hřišti, slyší ho z rádia nebo televize, v obchodě, slyší třeba i vás, když tímto jazykem mluvíte s druhými. Případné deficity vaše dítětko dožene velmi rychle v jesličkách a ve školce.

Máte poměr jazyků vyvážený?
Nebo jste spíše žonglér?

Existují případy, kdy vyváženost rodiče zajišťují ne v průběhu 24 hodin, ale třeba v týdenním časovém horizontu.

PRAVIDLO Č. 5 POZITIVNÍ NASTAVENÍ

V čemkoliv, co v životě děláme, můžeme být šťastní a úspěšní pouze tehdy, pokud nás to baví.

Ve vícejazyčné výchově hraje naprosto klíčovou roli pozitivní vztah k jazyku.

Pokud budeme s dítětem hovořit jako učitel, jednat povýšeně (ptát se pořád, jak se co řekne), drtit s ním slovíčka, gramatiku nebo ho v horším případě neustále okatě opravovat, tak začne naši mateřštinu odmítat, nebo dokonce nesnášet.

Pokud půjdeme přirozenou cestou, kdy si skrz jazyk budujeme hezký mezilidský vztah a tento upevňujeme prožitky, otevře se nám nádherný svět, který obohatí život každého člena rodiny.

I malé krůčky, kterými je prošpikován den, dokážou zázraky.

U nás doma například každý večer čteme - tatínek německy, já česky. Když čteme česky, zapálíme si k tomu svíčku. Drobnost, která nás nic nestojí, ale vytvoří tajemnou a příjemnou atmosféru. A kolik to nadělá muziky! Zkuste to.

Pro své vlastní svědomí – ohlédněte se na své dosavadní cestě a popřemýšlejte o svém vlastním jednání a chování.

PRAVIDLO Č. 6 POSILOVÁNÍ MENŠINOVÉHO JAZYKA

Kdo z nás to nedělá?

Když si nemohu rychle vzpomenout na české slovo, použiji to z majoritního jazyka. Vždyť na tom nic není, chci jen vyřešit rychle aktuální situaci...

Přitom si ale zadělávám na hodně velký problém do budoucna. Nejen u sebe, ale hlavně u vícejazyčně vychovávaného dítěte.

Ve vícejazyčné výchově nejčastěji musíme odolávat vlivu okolí,;

- aby se nám do mateřštiny nevkrádala slovíčka ze silnějšího jazyka;
- abychom si stáli za svým přesvědčením a nenechali se zviklat;
- abychom ustáli vlastní stud a mluvili s dítětem bez zábran v jakékoliv situaci.

Doplňte si tam, co chcete. Těch situací je strašně moc.

Jenže čím déle žijeme v zahraničí, tím to může být těžší. Chceme být sami sebou, ale také se integrovat. A když už jsme v zahraničí dlouho, tak ve stresu, při únavě nám přestane přepínat i ten náš mozek. Máte to taky tak?

Šesté pravidlo našeho desatera je o vícejazyčné výchově nejen vůči našim dětem, ale hlavně vůči nám samotným. Pokud si svoji pozici neustojíme, pokud sami přeskakujeme z jazyka do jazyka, co si má z toho vzít naše dítě?

Vícejazyčná výchova není zadarmo – i když si to řada nezasvěcených lidí myslí. Vícejazyčná výchova je sice o dětech. V mnohém je to ale o nás samotných, o naší disciplíně a tom našem ryzím vztahu k mateřštině. Děti jsou obrazem našeho vlastního přístupu, chování a vůbec postoje k životu, k lidem, k naší mateřštině.

Přesně toto je třeba si uvědomit.

Takže – přistupujme k vícejazyčné výchově vědomě.

Dbejme až přepečlivě na to, který jazyk je v naší rodině menšinový a vědomě ho neustále posilujme. Při každé příležitosti. Nejen u dětí, ale také u nás samotných.

Je to důležité!

PRAVIDLO Č. 7 NAVŠTĚVUJTE ČASTO 'DOMOV'

Co oči nevidí, to srdce nebolí... toto přísloví se sice váže k mezilidským vztahům, ale dalo by se vztáhnout i na vícejazyčnost.

Máte to taky tak?

Čím déle pobývám za hranicemi, tím více postrádám Česko/Slovensko (doplňte si dle libosti). Jenže doma jsem už kořeny vyrvala a v nové zemi nezapustila.

Nepálí mě to, protože vím, že kořeny mám v sobě a energii z nich čerpám pro sebe i svou rodinu. Musím je jen průběžně sytit.

Myslíte, že to takto vnímají i vaše děti?

Možná. U někoho víc a u někoho míň. Tak s tím je nutné něco udělat.

Vícejazyčná výchova není jen o mluvení, je o vnímání jazyka všemi smysly. Pokud děti vychováváme vícejazyčně, je důležité hledat cesty do země původu.

- Dítě by mělo dostat možnost prožít jiné chutě a vůně.
- Nasát rozhovory místních. Tu pro každý kraj specifickou melodiku a rytmiku jazyka, různorodou slovní zásobu.
- Mělo by vnímat, že 'tam' může život plynout jinak.
- Pocítit nadšení z dobře známého, avšak tolik jiného a nového.
- Získat zkušenost, že si umí samo říct o pomoc, o jídlo, že může s místními mluvit... a zažít ten pocit, že mu okolí rozumí.
- Vnímat samo sebe jako součást 'té naší země'.

Pokud nebude mít naše dítě vybudovaný vztah, proč by se mělo tu naši mateřštinu vůbec učit?

Myslíte, že to bude fungovat, když nedostane příležitost prožívat jazyk všemi smysly v zemi původu?

Co oči nevidí, to srdce nebolí...

Jazyk a emoce jsou spojené nádoby. Nelze je oddělit.

Abychom mohli děti vychovávat ve dvou a více jazycích, **je důležité hledat příležitosti, jak menšinové jazyky co nejvíce a co nejčastěji posilovat.**

Právě návštěvy země našeho původu jsou velmi důležitým zdrojem energie. V mnohém nás to inspiruje. A děti motivuje k zájmu o menšinový jazyk. 'Tam' dostanou jasnou odpověď na otázku, proč mluvit česky nebo slovensky nebo...

Nabízíte dětem dostatek podnětů, aby jim ta naše čeština/slovenština (menšinový jazyk) dával smysl?

Pokud nemáme svoji vlast za rohem, poohlédněte se po alternativních příležitostech v okolí. Můžete se například podílet na životě české či slovenské komunity v místě vašeho pobytu. Můžete pravidelně navštěvovat sobotní školu nebo jiné rodičovské iniciativy, kde se děti stýkají s vrstevníky a posilují menšinový jazyk spolu. Zkuste s podobně smýšlejícími rodinami v průběhu roku organizovat slavnosti, připomínat si tradice, svátky.

Ve vícejazyčné výchově je důležité hledat co nejvíce pestrých situací, kde nasytíte duši svou i svých dětí. Významně tak posílíte zájem o menšinový jazyk.

PRAVIDLO Č. 8 NEVYŽADUJTE BEZCHYBNOST

Dělat chyby je lidské. Není to nic negativního – spíše naopak. Chyby nás posouvají dál. U dětí to je jinak. **Děti totiž chyby nedělají.**

Děti jsou v neustálém procesu učení a snaží se jen zdolávat úkoly a při nich zkoumat pravidla. Ověřují si tak, zda pochopily principy.

Je to o úhlu pohledu.

Takže v momentu, kdy se vaše dítě správně nevyjádří, nejde o chyby dítěte. Jde o to, jaký postoj zaujmeme my.

Představte si to asi takto. Když se nám dítě narodí, neudělá kotrmelec hned. Musí se nejdřív naučit ovládat svoje tělíčko, umět chodit a až po hooodně dlouhé době se mu ten kotrmelec podaří.

Ve vícejazyčné výchově je to stejné. Nemůžeme po dítěti, které vychováváme s vícero jazyky, vyžadovat absolutní bezchybnost. **Prochází si pouze vývojově posloupným procesem učení, který je dán přírodou.** Takže je pochopitelné, že míchá slova, plete gramatiku apod.

Některé děti tento proces zvládají rychleji, jiné pomaleji – **to je individuální.** A hlavně – nemá to nic společného s tím, zda dítě vychováváme dvoj-, tří- či vícejazyčně. Proces učení zkrátka neurychlíme jen proto, že by se to nám, dospělým, víc líbilo.

Takže o čem tento bod desatera vlastně je? Je o tom nejdůležitějším – o úhlu pohledu nás rodičů na chyby.

Pokud vás štve, že se vaše dítě nevyjadřuje správně – představte si zmíněný kotrmelec. Přestaňte se fixovat na chyby a začněte hledat pozitiva. Třeba zjistíte, že dítě použilo sice slovo z majoritního jazyka, ale dalo ho do gramaticky správného českého tvaru. **Chvalte!**

Zkoumejte stejně jako vaše dítě jeho proces učení a chvalte ho hodně, protože nejlepším učitelem byla, je a bude vždy jen pozitivní motivace.

Pokud vaše dítě dělá chyby, zopakujte chybný tvar za něj ve správném tvaru nebo utvořte s tímto tvarem novou větu. Nabídněte mu správný tvar v různých obměnách, aby dítě dostalo možnost širšího zkoumání, resp. fixace. Vytvořte z procesu učení láskyplný a zajímavý dialog, ve kterém se intenzivně zajímáte o téma. **Snažte se využít celou paletu sociálních a emocionálních možností, jak dítěti ukázat svůj zájem.** A jen tak bezděčně ho naučte správný tvar.

Pozměňte svůj úhel pohledu.

Dítě neupozorňujte okatě na chyby a už vůbec ho nekárejte za to, že něco udělalo špatně. Uleví se vám a vícejazyčná výchova začne mnohem víc bavit vás i vaše dítě.

PRAVIDLO Č. 9 NENECHTE SE ZNEJISTĚT

Na každé cestě se objevují překážky. U vícejazyčnosti je vnímáme nejčastěji ve chvílích, kdy dítě nesplňuje svým mluveným projevem představy nás rodičů nebo okolí. Přitom tyto představy ani nemusí být reálné.

Pokud dítě nemluví dostatečně rychle, jasně, zřetelně, skoro vždy se najde někdo, kdo určí 'diagnózu':

'No jasně, vždyť je vícejazyčné!' A problém je na světě.

Milí rodičové, nenechte se v obdobích dočasných problémů nebo krizí zmást.
Vícejazyčnost nezpůsobuje poruchy řeči, a dokonce ani koktání.

Neexistuje žádná vědecká studie, která by potvrdzovala, že monolingvní děti se učí mluvit rychleji, přesněji nebo lépe než ty vícejazyčné.

Pokud se vaše dítě vyvíjí normálně ve všech oblastech, má dostatek řečových podnětů, žije v harmonické rodině obklopené láskou, ale semo tamo mu to drhne v menšinovém jazyku, **zklidněte hlavně sebe a dítěti dejte čas.**

Pokud se například vaše dítě zadržává, je to dočasné. Takové období trvá obvykle přibližně půl roku a souvisí obecně s vývojem, nikoliv s vícejazyčností.

Jakékoliv řečové výkyvy se za normálních okolností srovnají mezi 4. a 5. rokem.

Fakt to chce trpělivost!

Příklad z praxe: když k nám do školy dorazí nové rodiny s batolaty (18 měsíců), nezřídka se stává, že v hodině se společně začneme učit básničky, písničky... a rodiče jim v té chvíli vrazí do pusy dudlík, nahánějí je se sušenkami, lahvinkami s pitím nebo v tom horším případě dítě vybízejí před všemi, aby se začalo více projevovat.

- *Jak má dítě mluvit s plnou pusou?*
- *Proč by mělo na lusknutí prstu začít mluvit v kolektivu lidí, které vůbec nezná?*
- *Navíc mnoho z nich poprvé vidí, že tím jiným jazykem nemluví jen maminka nebo tatínek, ale i jiné děti...*

Za prvé v kolektivu se dítě musí nejdřív zorientovat. Za druhé je dobré si uvědomit, že **řeč patří mezi motoricky nejnáročnější oblasti, které naše tělo produkuje**. A za třetí je dobré vědět, že se všechny standardně se vyvíjející děti jednou přece jen normálně rozmluví.

Chce to dostatek času a příležitostí trénovat, být trpělivý a **hlavně netlačit na pilu**. Pokud se vás přesto jímá nejistota, zkuste se nejdřív zamyslet sami nad sebou.

- Máte vyřešenu otázku vlastní identity?
- Chápe vaše dítě důvody vlastní vícejazyčnosti?
- Má k menšinovému jazyku vybudovaný pozitivní vztah?
- Nevysíláte vůči svému dítěti třeba nějaké signály, které by zpochybnili prestiž, důležitost a význam vašeho jazyka?
- Zkuste si i vyřešit to, proč vám záleží na tom, aby vaše dítě právě v tomto okamžiku jazyk umělo lépe.

Na řečový vývoj má vliv mnoho podružných faktorů. Velmi často stojí za problémy hlavně faktory externí. **Pokud jste netrpěliví, zkuste nádech a výdech, nechte děti vymluvit a dejte jim čas.**

Pokud se vám i přesto nedaří vnitřně zklidnit, navštivte dětského pediatra nebo logopeda. Najděte si však takového, který situaci vícejazyčně vychovávaných dětí zná z vlastní praxe (nejen z knih).

PRAVIDLO Č. 10 IGNORUJTE PŘEDSUDKY

Všichni to tak máme. Když si nevíme rady nebo se cítíme být v nějakém tématu nejistí, zeptáme se někoho. Ideálně ze svého okolí. **Pokud máme štěstí, obrátíme se na někoho, kdo má s konkrétní situací či problémem zkušenosti (samozřejmě odborné) a pak to nám to může opravdu pomoci.**

Bohužel v reálném životě to funguje většinou jinak. Nejčastěji své věci řešíme s laickým okolím, a tak se stává, že se spoléháme na názory, domněnky či dobře míněné rady lidí, kteří tématu vůbec nerozumí, často vaří z vody jen proto, aby nás vyklidili, anebo ještě hůř – poradí nám na základě tezí 'jedna babka povídala'.

Ve vícejazyčné výchově takovéto situace nastávají bohužel velmi často. **Mnoho rodičů neví, kam se obrátit a kde informace dohledat.** A pokud se k nějaké odborné publikaci dopídí, začnou být velmi rychle zahlceni odbornou terminologií a vědeckými přístupy natolik, že jim unikají souvislosti. A hlavně tomu nemají šanci porozumět.

Vzniká tak velký prostor pro domněnky, předsudky a mýty. A těmi je vícejazyčná výchova doslova opředena. A že jich je! A některé se dokonce drží zatvrzele v povědomí lidí léta letoucí. A některé jsou dokonce naprosto absurdní, ale co už. Když už to někdo tematizoval, něco na tom asi bude.

Přistihli jste se někdy v takové situaci, že vám něco připadalo zvláštní, ale nakonec jste si řekli, že to tak možná bude?

Lidé potřebují mít ve všem řád, jistotu, že věcem rozumí. A protože mnohým z nás chybí podklady, tvoříme si logické závěry sami. Spousta předsudků vznikla z neznalosti, z útržkovitých informací a z domněnek velmi často lidí monolingvních.

S mýty svádíme my, co se ve vícejazyčném prostředí pohybujeme, úmorný, marný a dlouhodobý boj. A je jedno, zda tyto výroky jsou pozitivně či negativně laděné vůči vícejazyčnosti. Motají hlavu nám všem.

Pravidlo číslo deset tedy zní – **nenechte se znejistět předsudky!**

A pokud byste váhali, jaký výrok předsudek je a jaký ne, vytvořili jsme pro vás seriál s názvem 'Mýty o vícejazyčnosti'. Jsme si téměř jistí, že se tam setkáte s něčím, na co jste ve své praxi již určitě narazili.

Zdroje

Bernd Kielhöfer, Sylvie Jonekeit: Zweisprachige Kindererziehung, 11. Auflage, 2006 Stauffenburg Verlag

Anja Leist-Villis: Elternratgeber Zweisprachigkeit, Informationen & Tipps zur zweisprachigen Entwicklung und Erziehung von Kindern, 2008 Stauffenburg Verlag

Monika Morgensternová: Bilingvismus a interkulturní komunikace, 2012 Wolters Kluwer ČR

Francois Grosjean: Psycholinguistika bilingvismu, 2019 nakladatelství Karolinum

DESATORO VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

SLOVENSKÁ VERZIA NA VYSTRIHNUTIE

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Vytvorte u dieťaťa pozitívny vzťah k dvojjazyčnosti. Rozprávajte mu rozprávky po slovensky, rozprávajte sa o slovenskej kultúre, o slovenských zvykoch a obyčajoch.

www.slovenskaskolarheinmain.de

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Odolajte tlaku silnejšieho jazyka Vášho okolia (majoritný jazyk). Vyvarujte sa používaniu zmiešaného jazyka.

www.slovenskaskolarheinmain.de

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Ak je to možné, navštevujte Slovensko pravidelne. Znížite tak pravdepodobnosť, že dieťa stratí o slovenčinu záujem.

www.slovenskaskolarheinmain.de

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Nekladte vysoké nároky, nevyžadujte od dieťaťa hneď od začiatku absolútnu bezchybnosť v slovenčine.

www.slovenskaskolarheinmain.de

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Nenechajte sa zneistiť prípadnými problémami a krízami. Viacjazyčnosť nespôsobuje poruchy vo vývoji reči.

www.slovenskaskolarheinmain.de

**SLOVENSKÁ ŠKOLA
SLOWAKISCHE SCHULE
RHEIN-MAIN**

PRAVIDLÁ VIACJAZYČNEJ VÝCHOVY

Nenechajte sa zneistiť predsudkami!

www.slovenskaskolarheinmain.de

Znáte naše audiosady o pravidlech vícejazyčné výchovy?

Oslovili jsme rodiny, které pro vás natočily 15dílné poslechové sady o aplikaci desatera v praxi. Mrkněte na náš web a zjistěte více!

Autoři

Na zpracování tohoto e-booku spolupracovali Kateřina Spiess-Velčovská, Simona Kühnelová a kolektiv nestátní neziskové organizace czentrum gUG (haftungsbeschränkt), která funguje jako zřizovatel a správce České školy bez hranic Rhein-Main a Slovenské školy Rhein-Main.

Všechna práva vyhrazena.

© 2021 Kateřina Spiess-Velčovská/czentrum gUG
(haftungsbeschränkt)

Herausgeber: czentrum gUG (haftungsbeschränkt)

Autor: Kateřina Spiess-Velčovská

Umschlaggestaltung: Simona Kühnelová, Aleš Jurčíčka

Lektorat und Korrekturat: Simona Kühnelová

Das Werk, einschließlich seiner Teile, ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung ist ohne Zustimmung des Autors unzulässig. Dies gilt insbesondere für die elektronische oder sonstige Vervielfältigung, Übersetzung, Verbreitung und öffentliche Zugänglichmachung.

Dokument nekopírujte a dále nešířte. Zakoupením našich digitálních produktů přispíváte k rozvoji Průvodce vícejazyčnou výchovou.

Děkujeme, že respektujete autorská práva a oficiálním nákupem nám umožňujete zdarma vytvářet hodnotný obsah, který zveřejňujeme na našich stránkách.

Výraznou měrou tak přispíváte k šíření povědomí o vícejazyčné výchově u laické i odborné veřejnosti.

